

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Ndc/2/2023
Identifikačné číslo spisu:	8822201729
Dátum vydania rozhodnutia:	27.02.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Nora Halmová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:8822201729.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky (matky) F. V., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcej v O. B. XXX, proti odporcovi (otcovi) U. Š.É., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcemu v M., V. XXX, o zverenie maloletej R. Š., nar. XX.XX.XXXX do starostlivosti matky, vedenom na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn. 15P/191/2022, o návrhu navrhovateľky (matky) na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti podľa § 39 ods. 2 Civilného sporového poriadku, takto

rozhodol:

Návrhu navrhovateľky na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti vedenej na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn. 15P/191/2022 Okresnému súdu Vranov nad Topľou
v y h o v u j e.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Spišská Nová Ves predložil spis Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na rozhodnutie o návrhu navrhovateľky na prikázanie veci Okresnému súdu Vranov nad Topľou z dôvodu vhodnosti (podľa § 39 ods. 2 a 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej len „CSP“). Navrhovateľka návrh odôvodnila tým, že spolu má 6 detí, z toho 4 ešte maloleté, je nezamestnaná, jej príjem tvoria prídavky na deti, všetky výdavky rodiny a maloletých detí uhrádza p. V. (bývalý manžel matky) a nemôže si dovoliť cestovať na súd do Spišskej Novej Vsi. Maloletá dcéra R. navštevuje základnú školu vo Vranove nad Topľou, má zdravotné problémy (astma, alergia, cukrovka, celiakia), je sledovaná v odborných ambulanciách v Humennom. Navrhla vec z dôvodu vhodnosti prikázať Okresnému súdu Vranov nad Topľou.

2. Odporca (otec maloletej) súhlasil s prikázaním veci inému súdu, uviedol, že chce mať vec vyriešenú.

3. Kolízny opatrovník maloletej R. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny ÚPSVaR Spišská Nová Ves s návrhom na prikázanie veci Okresnému súdu Vranov nad Topľou z dôvodu vhodnosti súhlasil.

4. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“) na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

5. Podľa § 39 ods. 2 a 3 CSP možno na návrh ktorejkoľvek zo strán sporu prikázať inému súdu tej istej inštalácie aj z dôvodu vhodnosti. O prikázaní sporu rozhoduje súd, ktorý je najbližšie spoločne nadriadený príslušnému súdu (Okresnému súdu Spišská Nová Ves) a súdu, ktorému sa má vec prikázať (Okresnému súdu Vranov nad Topľou). V tomto prípade je najbližšie spoločne nadriadeným súdom Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“).

6. Prikázanie (delegácia) veci z dôvodu vhodnosti predstavuje výnimku z práva strany civilného sporového konania (účastníka civilného mimosporového konania) na zákonného sudcu (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - ústavného zákona SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov), ako aj výnimku zo zákonom definovaných kritérií miestnej príslušnosti súdu. Účelom inštitútu delegácie z dôvodu vhodnosti je predovšetkým zabezpečenie hospodárnosti civilného sporového konania (civilného mimosporového konania) alebo jeho zrýchlenie. Dôvody delegácie môžu mať v praxi rozmanitú povahu, najmä však v závislosti od predmetu sporu, postavenia sporových strán (účastníkov konania), ale aj podmienok pre rýchlejšie dosiahnutie výsledku v spore (v konaní). Vzhľadom k charakteru delegácie ako výnimky zo zásady, že vec prejednáva a rozhoduje súd, ktorého príslušnosť vyplýva zo zákonom stanovených kritérií, musí mať však aj dôvod delegácie vždy výnimočný charakter.

7. S poukazom na už uvedené prichádza aplikácia ustanovenia § 39 ods. 2 CSP do úvahy len vtedy, ak sú pre to dané dôležité dôvody. Úvaha súdu o vhodnosti delegácie preto zahŕňa posúdenie predmetu konania i pomerov subjektov na oboch procesných stranách, pričom na pomery subjektu, ktorý delegáciu navrhuje, možno prihliadnuť, len ak ich zohľadnenie nebude mať negatívny dopad na ostatné subjekty konania.

8. V danom prípade navrhovateľka odôvodňuje vhodnosť ňou navrhovanej delegácie veci tým, že s maloletými deťmi žije v O. B., maloletá dcéra R. navštevuje základnú školu vo Vranove nad Topľou, nemá finančné prostriedky aby chodila na súd v Spišskej Novej Vsi.

9. Najvyšší súd v tomto kontexte vníma akcentáciu širšieho verejného záujmu na poskytnutí ochrany účastníkom mimosporového konania (protektívna funkcia) cez prizmu, ktorá sleduje najlepší záujem maloletých detí. Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby (k rodičom, príbuzným, priateľom, prostrediu a pod.), vývinové potreby (vek, školské, zdravotné, záujmové potreby a pod.), či stabilitu budúceho výchovného prostredia (životné, ako aj bytové pomery rodičov, ich hmotné zabezpečenie, povahové vlastnosti a pod.). V praxi súdov sa pri rozhodovaní o úprave výkonu rodičovských práv a povinností vychádza najmä z návrhov a vyjadrení rodičov, ako aj kolízneho opatrovníka maloletého dieťaťa, z ktorého správ o predpokladoch na výchovu dieťaťa a o vhodnosti výchovného prostredia súdy čerpajú podklad pre svoje rozhodnutie. Nie je vylúčené ani znalecké dokazovanie, či zisťovanie názorov maloletého vzhľadom na jeho vek a vyspelosť. Nepochybne sa jedná o úkony, ktoré ovplyvňujú hospodárnosť i rýchlosť konania a po skutkovej stránke môžu viesť k spoľahlivejšiemu a dôkladnejšiemu posúdeniu veci.

10. Po komplexnom vyhodnotení uvedených skutočností, pomeru účastníkov na oboch procesných stranách, prihliadnuc na charakter konania a sledujúc ochranu najlepších záujmov maloletých detí možno konštatovať, že navrhované prikázanie veci inému súdu je v záujme zabezpečenia hospodárnosti a rýchlosti konania. Z týchto dôvodov preto najvyšší súd návrhu navrhovateľky na prikázanie veci v zmysle § 39 ods. 2, 3 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP vyhovel.

11. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.